

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02-

Į 2024-01-30 Nr. 10-376

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO DERINIMO

Teisingumo ministerija pagal kompetenciją įvertino Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) ir teikia šias pastabas:

1. Atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-3066 svarstymo Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete rezultatus (planuojama iš projekto išbraukti siūlymą įtvirtinti bausmės vykdymo atidėjimo galimybę asmenims, jei jie sutinka gydytis priklausomybės ligas, taip pat nustatyti vėlesnę, nei planuota, šio įstatymo įsigaliojimo datą – 2024 m. lapkričio 1 d.), siūlome:

1.1. Projektu tvirtinamo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano (toliau – Planas) 1 ir 2 prieduose patikslinti Plano 6 tikslo, 6.3 uždavinio, 2 priemonės aprašymą ir jį išdėstyti taip: „*Siekiant plėsti laisvės atėmimui alternatyvių bausmių pasirinkimo galimybes įvairiose baudžiamojo proceso stadijose ir skatinti efektyvesnę jų taikymą, Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse įtvirtinti naują baudžiamojo poveikio priemonę (Dalyvavimas alkoholizmo ir narkomanijos prevencijos, ankstyvosios intervencijos, resocializacijos ar kitose programose bei kursuose)*“.

1.2. Iš Plano 2 priedo išbraukti stebėsenos rodiklį (kodas R-6-3-2-2).

1.3. Plano priemonei įgyvendinti 2024 metams suplanuotų asignavimų sumos ir siektino rodiklio (kodas R-6-3-2-1) reikšmės pakeisti į „0“ (Plano 1 ir 2 priedai), kadangi minėtas Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymas įsigalios tik 2024 m. lapkričio 1 d. ir mažai tikėtina, kad dar 2024 m. teismai pritaikys naują baudžiamojo poveikio priemonę. Kartu atkreipiame dėmesį, kad Plano 6 tikslo, 6.3 uždavinio, 2 priemonės įgyvendinimui reikalingi asignavimai 2021–2026 m. biudžeto projekcijoje nėra numatyti ir atitinkamas lėšų poreikis bus teikiamas rengiant 2025 m. biudžeto projektą, atsižvelgiant į Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIVP-3066 svarstymo ir priėmimo eigą.

2. Atsižvelgiant į tai, jog Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba vien savo veikla negalėtų užtikrinti, kad apskritai į rinką nepatektų elektroninės cigaretės ir elektroninių cigarečių pildyklės, neatitinkančios reikalavimų, siūlome patikslinti Plano 1 priede nurodyto 3.2 uždavinio 4 priemonės aprašymą ir jį išdėstyti taip: „*Siekiant apsaugoti vartotojus, užtikrinti efektyvią kontrolę, kad rinkoje būtų prekiaujama atitinkančiomis reikalavimus elektroninėmis cigaretėmis ir elektroninių cigarečių pildyklėmis*“. Atitinkamai patikslinti ir Plano 2 priede šios priemonės aprašymą.

3. Siūlome išbraukti Teisingumo ministeriją iš dalyvaujančių institucijų sąrašo prie Plano 1 priedo 4.1 uždavinio 1 priemonės veiklos „*Skaitmenizuoti narkotikų, tabako ir alkoholio ekspertinių tyrimų duomenų tvarkymo procesus*“, kadangi Plano aprašyme stokojama aiškumo dėl priemonės turinio, tikslo ir numatomo Teisingumo ministerijos indėlio į jos įgyvendinimą.

Teisingumo ministerijos kancleris

Augustas Ručinskas

R. Pletienė, mob. tel. Nr. +370 671 85519, el. p. r.pletiene@tm.lt

T. Rutkūnas, mob. tel. Nr. +370 645 94726, el. p. tauras.rutkunas@tm.lt

A. Malinauskienė, mob. tel. Nr. +370 600 36407, el. p. asta.malinauskiene@tm.lt

J. Kuzma, mob. tel. Nr. +370 602 56889, el. p. j.kuzma@tm.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Biudžetinė įstaiga, Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius, tel. (8 5) 266 2304, faks. (8 5) 266 2317,
el. p. generaline.prokuratura@prokuraturos.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288603320

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02-   Nr. 17.2.-
į 2024-01-30   Nr. 10-376

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 24-1409

Generalinė prokuratūra, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu Nr. 24-1409 (toliau – projektas) teikia šiuos pasiūlymus ir įžvalgas.

1. Projektu tvirtinamo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano (toliau – Planas) 4.1. uždavinį „Kovoti su narkotikų rinkose veikiančiomis didelę riziką keliančiomis organizuotomis nusikalstamomis grupėmis, žlugdyti nusikalstamo verslo modelius, ypač tuos, kuriais padedama bendradarbiauti įvairioms organizuotoms nusikalstamoms grupėms, ir spręsti sąsajų su kitomis grėsmėmis saugumui klausimą“ siūlytina papildyti priemone – peržiūrėti esamą baudžiamąją ir bausmių vykdymo politiką, taikomą tokių organizuotų grupių vadovams ir nariams, siekiant sugriežtinti bausmes už labai didelių kiekių narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimą bei sugriežtinti laisvės atėmimo bausmės atlikimo sąlygas ir galimybes išeiti į laisvę anksčiau laiko. *Papildoma informacija gauta el. būdu: Generalinės prokurorės pavaduotojo G. Ivanausko nuomone, atsakingais už prokuratūros pasiūlytą naują priemonę "Peržiūrėti esamą baudžiamąją ir bausmių vykdymo politiką, taikomą tokių organizuotų grupių vadovams ir nariams, siekiant sugriežtinti bausmes už labai didelių kiekių narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimą bei sugriežtinti laisvės atėmimo bausmės atlikimo sąlygas ir galimybes išeiti į laisvę anksčiau laiko" turėtų būti TM ir Lietuvos kalėjimų tarnyba, GP galėtų būti kaip dalyvaujanti.*

2. Siūlytina Plano 5 tikslą „Didinti neteisėtos didmeninės prekybos narkotikais ir jų pirmtakais (prekursoriais) atvejų nustatymo galimybes ir spręsti klausimą, susijusį su logistinių ir skaitmeninių kanalų išnaudojimu neteisėtų narkotikų platinimui, bei, bendradarbiaujant su privačiu sektoriumi, didinti konfiskuojamų šiais kanalais kontrabanda vežamų neteisėtų medžiagų kieki“ papildyti priemone – vykdyti nuolatinę atvirų informacijos šaltinių internete stebėseną, siekiant nustatyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimo ir mokymo gaminti bei vartoti atvejus, kuriuos vykdo Lietuvoje gyvenantys asmenys. Atsakingos institucijos galėtų būti **Policijos departamentas** ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas. Priemonės rodikliai galėtų būti pranešimų apie prekybą narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis internete ar dėl šių atvejų pradėtų išteisminių tyrimų skaičius.

3. Projekte Plano 6.3. uždavinio „Peržiūrėti esamą baudžiamąją politiką, taikomą narkotikų vartotojams, siekiant subalansuotos narkotikų kontrolės politikos Lietuvoje“ 2 priemonėje siūloma plėsti laisvės atėmimui alternatyvių bausmių (įskaitant bausmės vykdymo atidėjimo) pasirinkimo galimybes įvairiose baudžiamojo proceso stadijose ir skatinti efektyvesnį jų taikymą, Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – BK) įtvirtinti naują baudžiamojo poveikio priemonę ir įtvirtinti bausmės vykdymo atidėjimo galimybę asmenims, jei jie sutinka gydytis priklausomybės ligas.

Atkreiptinas dėmesys į BK 75 straipsnio (Bausmės vykdymo atidėjimas) 5 dalies 3 punkto nuostatas, numatančias, kad atidedamas bausmės vykdymą pagal minėto straipsnio 2 ir 3 dalis, teismas paskiria nuteistajam vieną ar kelias tarpusavyje suderintas BK IX skyriuje numatytas baudžiamojo poveikio priemones, BK 75 straipsnio 1 dalyje nustatytą intensyvią priežiūrą ir (ar) vieną iš 5 dalyje numatytų pareigų, tarp kurių ir „gydytis priklausomybės ligas, kai nuteistasis sutinka“. Įtvirtinus šią pareigą kaip baudžiamojo poveikio priemonę, jos taikymas bus gerokai platesnis, nes ją bus galima taikyti ne tik atidedant bausmės vykdymą, bet ir sprendžiant dėl galimybės atleisti asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės BK VI skyriuje numatytais pagrindais arba taikyti atleistam nuo bausmės BK X skyriuje numatytais pagrindais, arba lygtinai paleistam iš laisvės atėmimo vietų įstaigos. Sutiktina, kad pareigos „gydytis priklausomybės ligas, kai nuteistasis sutinka“ įtraukimas į baudžiamojo poveikio priemonių sąrašą yra tinkamas sprendimas siekiant subalansuotos valstybės politikos narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės srityse tikslų, tačiau pažymėtina, kad skiriant šią pareigą pasitaiko atvejų, kai asmuo, nors ir gydosi, tačiau psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nenutraukia, todėl tikslinga svarstyti ir dėl pareigos nevertoti psichiką veikiančių medžiagų įtraukimo į baudžiamojo poveikio priemonių sąrašą.

Nepritartina bausmės vykdymo atidėjimo instituto taikymui bylose dėl sunkių nusikaltimų, susijusių su didesnio nei nedidelis kiekis narkotinių, psichotropinių medžiagų platinimu ir baudžiamojo poveikio priemonės – gydymosi nuo priklausomybės ligų tokiu atveju skyrimu, nes įtvirtinus tokius BK pakeitimus pavojingas tokio pobūdžio veikas padarę asmenys pradėtų nepagrįstai prašyti teismo taikyti jų atžvilgiu šias nuostatas, nurodydami, kad gydysis nuo priklausomybės ligų, siekdami išvengti realaus bausmės atlikimo.

4. Pritartina Plano 6.3. uždavinio 3 priemonei „Atlikti narkotinių ir psichotropinių medžiagų grynosios masės nustatymo baudžiamajame procese reglamentavimo sisteminę peržiūrą, siekiant įvertinti jo pagrįstumą, proporcingumą, galimas alternatyvas“, tačiau dėl jos teisingumo ir proporcingumo turi pasisakyti šios srities ekspertai.

Generalinė prokurorė

Nida Grunskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02-   Nr.
į 2024-01-30 Nr. 10-376

Kopija

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui
Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai

2024-02-20 el. laišką
2024-02-14 Nr. 17.2.-601

DĖL GENERALINĖS PROKURATŪROS SIŪLYMO ĮVERTINIMO

Informuojame, kad, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento prašymu, Teisingumo ministerija, įvertinusi Generalinės prokuratūros siūlymą į šiuo metu su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene derinamo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano projektą įtraukti papildomą priemonę – „*peržiūrėti esamą baudžiamąją ir bausmių vykdymo politiką, taikomą tokių organizuotų grupių vadovams ir nariams, siekiant sugriežtinti bausmės už labai didelių kiekių narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimą bei sugriežtinti laisvės atėmimo bausmės atlikimo sąlygas ir galimybes išeiti į laisvę anksčiau laiko*“, siūlytų apsvarstyti alternatyvią Generalinės prokuratūros siūlomą papildomą priemonę formuluotą – „įvertinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nuostatų, susijusių su organizuoto nusikalstamumo vykdymu narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimu, pagrįstumą ir proporcingumą“.

1. Dėl siūlymo organizuotų grupių vadovams ir jų nariams griežtinti bausmės atlikimo sąlygas ir galimybes išeiti į laisvę anksčiau laiko pažymėtina, kad toks griežtinimas laisvės atėmimo bausmės vykdymą reguliuojančiuose teisės aktuose iš esmės jau yra įgyvendintas. Pastebėtina, kad už labai didelio kiekio narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimą nustatytos ypač griežtos sankcijos (t. y. ilgos trukmės laisvės atėmimo bausmės), o už veikimą organizuotose grupėse (baudžiamąją atsakomybę sunkinanti aplinkybė) jų nariams faktiškai skiriamų laisvės atėmimo bausmių trukmė paprastai artėja prie maksimalių baudžiamajame įstatyme nustatytų konkrečių sankcijų ribų; už nurodytų nusikalstamų veikų padarymą nuteistiems asmenims paskirtų laisvės atėmimo bausmių trukmė paprastai visada viršija 10 metų. Atsižvelgiant į tai, nurodyti asmenys skiriami atlikti bausmę uždaro tipo bausmės atlikimo vietose (Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 33 straipsnis), t. y. šią bausmę atlieka pačiomis griežčiausiomis bausmės atlikimo sąlygomis. Be to, šiems asmenims apribotos galimybės taikyti automatinį lygtinį

paleidimą (BVK 82 straipsnio 3 dalis). Lygtinio paleidimo pritaikymo galimybė minėtai asmenų kategorijai numatyta tik pagal BVK 82 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kuriame nustatyta, kad nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo, turi būti atlikę ženkliai didesnę minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį – net du trečdalius (palyginimui, trumpesnes bausmes atliekantiems nuteistiesiems galimybė taikyti lygtinį paleidimą atsiranda atlikus tik vieną trečdalį arba pusę paskirtos laisvės atėmimo bausmės (BVK 82 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai). Be to, tai dar nereiškia, kad ir atlikus minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį nuteistasis bus lygtinai paleistas, nes jis turi atitikti dar ir materialiuosius lygtinio paleidimo kriterijus, kurie susiję su jo nusikalstamo elgesio rizika ir pažanga ją mažinant. Paminėtos nuostatos taikomos nuo 2020 m. liepos 1 d.¹ ir per jų taikymo laikotarpį nėra identifikuota objektyvių duomenų, atskleidžiančių esmines šių nuostatų praktinio veikimo problemas ar trūkumus, arba kitas reikšmingas neigiamas pasekmes. Kartu pastebėtina, kad siūlymo dėl bausmės atlikimo sąlygų griežtinimo autoriai taip pat nepateikia jokių duomenų, aiškiai pagrindžiančių esamo teisinio reguliavimo probleminius aspektus.

2. Paminėtina ir tai, kad pagal laisvės atėmimo bausmių taikymo praktiką², kurią pirmiausia apibūdina įkalintų asmenų skaičius, tenkantis 100 tūkst. šalies gyventojų, Lietuva vis dar ženkliai išsiskiria iš teisinės – kultūrinės Europos erdvės. Pastebėtina, kad 2024 m. sausio 1 d. Lietuvoje buvo įkalintas 4551 asmuo, t. y. Lietuvoje 100 tūkst. gyventojų teko 158 įkalintieji, kai kitose Europos Sąjungos valstybėse 100 tūkst. gyventojų – 116 įkalintųjų. Todėl papildomas laisvės atėmimo bausmių ilginimas ir jų taikymo bei vykdymo sąlygų griežtinimas Lietuvoje neabejotinai tik dar labiau padidintų nuteistųjų, esančių bausmės atlikimo vietose, skaičių, o tai būtų nesuderinama su Lietuvos Respublikos Vyriausybės siekiu – mažinti įkalintų asmenų skaičių³.

3. Kartu norime atkreipti dėmesį ir į tai, kad papildomas bausmės atlikimo sąlygų griežtinimas atskiroms nuteistųjų grupėms, o ypač toms, kurioms ir taip yra taikomos ilgos trukmės laisvės atėmimo bausmės, būtų nesuderinamas ir su Europos Tarybos Ministrų Komiteto, Jungtinių Tautų⁴ pateiktomis rekomendacijomis, kurios valstybės nares skatina plėsti alternatyvių įkalinimui bausmių taikymą, trumpinti laisvės atėmimo bausmes plačiau taikant lygtinį ar kitokį išankstinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietų, plėtoti laisvės atėmimo bausmės vykdymą atviro tipo

¹ Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2264.

² Apie 57 proc. visų kalėjimuose esančių nuteistųjų atlieka ilgesnes nei 5 m. laisvės atėmimo bausmes ir pagal šį rodiklį Lietuva yra viena iš lyderių visoje Europos Sąjungoje – palyginimui, Europos Sąjungos valstybėse narėse tokios trukmės bausmes atliekančių nuteistųjų dalis sudaro tik 36 proc.

³ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 188.2 papunktyje įtvirtintas siekis laisvės atėmimo bausmes atliekančių asmenų skaičių sumažinti iki 150 asmenų, tenkančių 100 tūkst. šalies gyventojų.

⁴ Pvz., Europos Tarybos Ministrų Komiteto 1976 m. vasario 17 d. rezoliucija Nr. (76)2 „Dėl elgesio su ilgam terminui nuteistais kaliniiais“; Europos Tarybos Ministrų Komiteto Rekomendacija Nr. R (99) 22 „Dėl kalėjimų perpildymo ir kalėjimų populiacijos padidėjimo“; Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2003 m. rugsėjo 24 d. rekomendacija Nr. Rec(2003)22 „Dėl lygtinio paleidimo (parolio)“; Europos Tarybos Ministrų Komiteto 2003 m. spalio 9 d. rekomendacija Nr. Rec(2003)23 „Dėl įkalinimo įstaigų administracijos darbo su nuteistaisiais laisvės atėmimu iki gyvos galvos ir ilgalaikėmis laisvės atėmimo bausmėmis“; Jungtinių Tautų 1990 m. rezoliucija Nr. 45/110 dėl Jungtinių Tautų standartinių minimalių taisyklių dėl priemonių, nesusijusių su laisvės atėmimu (Tokijo taisyklės); Jungtinių Tautų 1985 m. rezoliucija Nr. 39/112 dėl kalinių skaičiaus mažinimo, alternatyvų laisvės atėmimo bausmei ir teisės pažeidėjų socialinės integracijos.

bausmės atlikimo vietose, o laisvės atėmimo bausmės vykdymo metu sutelkti dėmesį į nuteistųjų keliamų rizikų valdymą ir veiksmingą nuteistųjų resocializaciją, bet ne į papildomą jų atskirties (izoliacijos) nuo visuomenės didinimą.

Teisingumo viceministrė

Gabija Grigaitė-Daugirdė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA**

Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijai

Nr.
į 2024-01-30 Nr. 10-376

**DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR
ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS
MAŽINIMO KLAUSIM AIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO (TAIS
NR.24-1409)**

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) susipažino su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos parengtu ir pateiktu išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus dėl Projektu numatomo patvirtinti Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano (toliau – Planas).

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024–2026 metų strateginį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. A1-59 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024–2026 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, siūlome:

1. Plano 1 priedo 1 tikslo 7 priemonėje „Teikti jaunimo praktinių įgūdžių ugdymo paslaugas mažiau galimybių turintiems ir neaktyviems jauniems žmonėms“ patikslinti asignavimus įrašant po 450 tūkst. eurų 2025 m. ir 2026 m. ir nurodant finansavimo šaltinį „VB“; patikslinti įvykdymo datą vietoje 2024 m. nurodant 2026 m.; patikslinti nurodytą informaciją skiltyje „Planavimo dokumento akronimas* ir elemento kodas“ vietoje „SVP 09- 003- 11-02-01“ nurodant „SVP 09-001-02-03-07“; vietoje atsakingo vykdytojo Jaunimo reikalų agentūros įrašyti „SADM“, o Jaunimo reikalų agentūrą nurodyti prie dalyvaujančių institucijų.

2. Plano 1 priedo 2 tikslo 1 priemonėje „Plėtoti socialinės integracijos priemonės labiausiai pažeidžiamoms grupėms: Veikla – vykdyti nuo psichoaktyviųjų medžiagų priklausomų asmenų psichosocialinę reabilitaciją ir reintegraciją“, patikslinti 2024 m. numatytus asignavimus ir vietoje skaičiaus „2702“ įrašyti skaičių „1892“.

3. Plano 1 priedo 2 tikslo 2 priemonėje „Plėtoti socialinės integracijos priemonės labiausiai pažeidžiamoms grupėms: Veikla – didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų socialinę integraciją ir galimybes dalyvauti darbo rinkoje (*Pastaba. Nuo psichoaktyviųjų medžiagų priklausomi asmenys yra tik viena dalis iš daugelio šios priemonės tikslinių grupių*)“, patikslinti 2024 m. numatytus asignavimus ir vietoje skaičiaus „5730“ įrašyti skaičių „109“.

Taip pat siūlome šioje priemonėje patikslinti pastabą ir ją išdėstyti taip: „(*Pastaba. Nuo psichoaktyviųjų medžiagų priklausomi asmenys ~~yra~~ gali būti viena dalis iš daugelio šios priemonės tikslinių grupių*)“.

4. Šio Ministerijos rašto 2 ir 3 punktuose paminėtų priemonių 2024– 2026 m. asignavimų stulpeliuose „Finansavimo šaltinis“ vietoje nurodytų finansavimo šaltinių „ES“, „ESF“ įrašyti „2021–2027 m. ES struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšos“.

Daiva Junevičienė, tel. +370 685 3969; el. p. Daiva.Juneviciene@socmin.lt

Rita Buitvydė, tel. +370 659 61614; el. p. Rita.Buitvyde@socmin.lt

Daiva Kakarienė tel. +370 616 97919; el. p. Daiva.Kakariene@socmin.lt

Vilmantė Miškinytė, tel. +370 696 37724; el. p. vilmante.miskinyte@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 4201, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Nacionalinei šeimos tarybai

Kopija

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentui,
Sveikatos apsaugos ministerijai

DĖL NACIONALINĖS ŠEIMOS TARYBOS PASIŪLYMŲ „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) gavo ir susipažino su 2024-02-21 Nacionalinės šeimos tarybos raštu Nr. S-360 „Nacionalinės šeimos tarybos pasiūlymai „Dėl nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano“ projekto“ (toliau – Raštas), ir teikia atsakymus Ministerijos kompetencijai priskirtais klausimais.

Rašte išreiškiamas rūpestis, kad Ministerijos iniciatyva Lietuvoje įdiegta Multidimensinės šeimos terapijos programos (toliau – MDFT programa) nėra prieinama visose Lietuvos savivaldybėse, todėl siūloma arba numatyti dalį paslaugų gavėjų iš tų regionų, kurie nepatenka į MDFT komandų veiklos zoną (t. y., apie 100 km aplink Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos savivaldybes, apimant ir šias savivaldybes), arba parengti papildomas MDFT komandas, kurios apimtų tuos regionus, kur MDFT programa šiuo metu nėra prieinama. Ministerija informuoja, kad pasibaigus 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo „Sveikatos“ programos lėšomis įgyvendinamam projektui Nr. LT-03-1-SADM-TF-001 „Multidimensinis požiūris į vaikų ir jaunimo elgesio problemas“, nuo 2024 m. sausio 1 d. MDFT programos tęstinis vykdymas perduotas nevyriausybinei organizacijai (toliau – NVO). Šiam tikslui, Ministerija kartu su Socialinių paslaugų priežiūros departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2023 m. rugpjūčio mėn. organizavo Nevyriausybinių organizacijų projekto, skirto Multidimensinės šeimos terapijos programos įgyvendinimo Lietuvoje tęstinumui užtikrinti, atrankos 2024-2025 metais konkursą (toliau – Konkursas). Įvykdžius Konkursą, buvo atrinkta NVO, kuri perėmė MDFT programos vykdymą – SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija. Pagal Konkurso nuostatus numatyta, kad MDFT programa turi būti teikiama 41 Lietuvos savivaldybėje. Ministerija šiuo metu neplanuoja įtraukti kitų, Konkurse nenumatytų savivaldybių, nes MDFT programa yra mobili paslauga (t. y., MDFT specialistai vyksta pas vaiką/jaunuolį ir jo šeimą, susitinka jiems saugioje, patogioje aplinkoje, ir bendrai, vykdo labai aktyvų darbą viso MDFT programos taikymo metu), todėl ji reikalauja iš MDFT specialisto pakankamai daug laiko darbui su viena šeima, vien dėl to, kad būtina pačiam specialistui nuvykti pas šeimą ir atgal. Atitinkamai, kai kurios savivaldybės nepatenka į MDFT programos geografinę apimtį, nes per didelis atstumas (didesnis nei 100 km) nuvykti iki šeimos neleistų užtikrinti kokybiško MDFT programos įgyvendinimo, sudarytų nepagrįstą krūvį MDFT specialistui, kai vien dėl kelionei būtino laiko, MDFT specialistas galėtų dirbti vos su keliomis

šeimomis. Ministerija pritaria Nacionalinei šeimos tarybai, kad MDFT programa yra vienas iš svarbiausių pastarųjų metų laimėjimų vaikams ir jauniems žmonėms bei jų šeimoms, kuris reikšmingai prisideda prie vienos iš aktualiausių Lietuvos socialinių problemų sprendimo, t. y., specializuotos ir individualizuotos pagalbos teikimas vaikams ir jauniems žmonėms, kurioms būdingos kompleksinės elgesio problemos, aukštos rizikos elgesys. Ministerija taip pat mato svarbą ir poreikį didinti MDFT komandų skaičių, kad MDFT programa būtų prieinama visose Lietuvos savivaldybėse. Tačiau 2024 metams Ministerijos gauti asignavimai nėra pakankami net esamoms MDFT komandoms pilnai išlaikyti, ir Ministerija turės ieškoti galimybių skirti papildomas lėšas MDFT programai, perkeliant jas iš savo kitų, taip pat svarbių, priemonių. Atitinkamai, 2024 metais Ministerija neturi finansinių galimybių didinti MDFT komandų skaičiaus Lietuvoje. Atsiradus tokiai galimybei, Ministerija skirs atitinkamą dėmesį tolimesnei MDFT programos plėtrai Lietuvoje – tai yra viena iš prioritetinių vaiko teisių politikos sričių Ministerijai.

Kartu, norime atkreipti dėmesį, kad MDFT programa kaip vienintelis įrankis spręsti vaikų ir jaunų žmonių aukštos rizikos elgesio, kompleksinių elgesio problemų klausimą nėra pakankama, nes nurodytos tikslinės grupės poreikiai gali būti labai skirtingi, ir MDFT programa visų jų atliepti nesugebės. Pvz., MDFT programa netinka vaikams, kurių elgesio problemos sąlygotos tokių priežasčių kaip priklausomybė nuo psichoaktyviųjų medžiagų, psichikos sveikatos sutrikimai, psichikos negalia, polinkis į suicidą ir pan. Atitinkamai, nesutiktina, kad tuo pačiu neturi būti plėtojamos ir kitos paslaugos bei pagalbos priemonės šioje srityje. Todėl Ministerija inicijavo Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo pakeitimus, kuriais nuo 2022 m. liepos 1 d. įtvirtinta nauja socialinių paslaugų rūšis, t. y., prevencinės socialinės paslaugos. Primintina, kad būtent savivaldybėms, ne Ministerijai, teisės aktais yra pavesta atsakomybė užtikrinti savo gyventojams, tame tarpe ir vaikams bei jų šeimoms, visų būtinų paslaugų prieinamumą, rūpintis jų kokybe, plėtoti naujas paslaugas. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimai suteikia visas galimybes savivaldybėms investuoti į naujas būtinas paslaugas, atliepiant savo gyventojų poreikius. Todėl svarbus yra aktyvus savivaldybių dalyvavimas ir jų skatinimas plėtoti paslaugas vaikams ir jauniems žmonėms dėl jų elgesio problemų. Papildomai, pažymėtina, kad savivaldybės turi visas galimybes trūkstamas paslaugas pirkti iš nevyriausybinių sektoriaus, paslaugų tiekėjų ne tik iš savo, bet ir iš kitų savivaldybių. Ministerija 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo „Sveikatos“ programos lėšomis finansavimo ir NVO projektus, skirtus kurti ar diegti inovatyvius, įrodymais grįstus socialinės integracijos stiprinimo mechanizmus vaikams ir jaunuoliams su aukštos rizikos elgsena ir (ar) iš nepalankių aplinkų. Tai puiki galimybė savivaldybėms įsigyti paslaugas, kurios jau yra išbandytos ir jų poveikis, reikšmė – aiški. O nuo 2024 m. įsigalioja Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimai, kuriuos įgyvendinant planuojama įteisinti naują socialinės priežiūros paslaugą – psichologinę ir socialinę reabilitaciją vaikams bendruomenėje, kurios gavėjais bus socialinę riziką patiriantys nuo psichoaktyviųjų medžiagų priklausomi vaikai ir rizikingai ir žalingai alkoholi vartojantys vaikai.

Taip pat, Nacionalinės šeimos tarybos rašte atkreipiamas dėmesys, kad numatytas rodiklis, t. y., vaikų skaičius, kurie galės dalyvauti MDFT programoje, yra gana mažas ir jį siūloma didinti iki 300 vaikų. Atkreiptinas dėmesys, kad toks rodiklis nėra galimas, nes pirmiausia, skaičiuojami tik sėkmės atvejai, antra, vienas MDFT specialistas vienu metu dirba su 6-7 šeimomis, o esant ypatingai sudėtingiems atvejams, toks skaičius išimtiniais atvejais gali būti ir mažesnis. MDFT komandos koordinatorius turi mažiau atvejų, nes jo funkcijos apima ir MDFT komandos valdymą. Be to, būtina turėti omenyje ir MDFT specialistų atkrytį (išėjimas iš darbo, darbo keitimas), o ruošiant naujus specialistus, dėl mokymosi proceso intensyvumo, jų atvejų skaičius taip pat būna mažesnis nei įprastas MDFT specialisto atvejų skaičius. Todėl numatyti rodikliai pasirinkti įvertinus visas galimas rizikas, nors praktikoje vaikų ir šeimų, gavusių MDFT programos pagalbą atvejų skaičius būna aukštesnis. Realus paslaugų gavėjų skaičius atsispindi ataskaitose.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Viceministrė

Vilma Augienė

Kristina Stepanova, tel. +370 616 31 406, el. p. kristina.stepanova@socmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijai
Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentui

2024- - Nr.
Į 2024-01-30 Nr.10-376

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija susipažino su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas), kuriuo siekiama įgyvendinti Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. XIV-1982, nuostatas, ir informuoja, kad pagal kompetenciją pateiktam derinti Projektui pastabų neturi.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras

Ramūnas Skaudžius

Jurgita Bagdonaitė, tel. +370 686 75 746, el. p. Jurgita.Bagdonaite@smsm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Sveikatos apsaugos ministerijai

I 2024-01-30 Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Finansų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo kartu su Jūsų 2024 m. sausio 30 d. raštu Nr. (1.1.5Mr-413)10-376 pateiktą išvadai gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Teikiame pastabas ir pasiūlymus dėl Nutarimo projekto.

1. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2023 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. XIV-1982 patvirtino „Nacionalinę darbotvarkę narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų“. Minėtos darbotvarkės IV skyriuje nurodyta, kad Darbotvarkei įgyvendinti rengiami ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinami atitinkamų laikotarpių Darbotvarkės planai, kurie įgyvendinami per nacionalines plėtros programas ir strateginius veiklos planus. Todėl Vyriausybės nutarimu turėtų būti tvirtinamas Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų 2024 – 2026 metų įgyvendinimo planas (toliau – Planas). Siūlome šiuo aspektu atitinkamai patikslinti Nutarimo projektą.

2. Plano 1 priedo 3 ir 4 skilčių pavadinimus siūlome tikslinti atitinkamai „Priemonės požymis“ ir „Veiklos požymis“.

3. Atkreipiame dėmesį, kad Plano 1 priedo 3 skiltyje nurodyti priemonių požymiai (PP ir TP) turi sutapti su 14 skiltyje nurodytuose planavimo dokumentuose nurodytais programų priemonių požymiais (pavyzdžiui, 2 tikslo, 2.1 uždavinio 7 priemonės 3 skiltyje nurodyta TP, o 14 skiltyje – PP). Kartu pažymime, kad priemonės su požymiu TD neturėtų būti (pavyzdžiui, kaip nurodyta 1 tikslo 1.2. uždavinio 13 priemonės 14 skiltyje).

4. Siūlytina atsisakyti skilčių „Finansavimo šaltinis“ (8, 10, 12 skiltys), o 7, 9 ir 11 skiltyse nurodyti asignavimai turi sutapti su 14 skiltyje nurodytuose planavimo dokumentuose suplanuotomis sumomis, o papildomai reikalingi asignavimai nenurodomi. Jei rengiant 2025–2027 m. valstybės biudžeto projektą bus skirta papildomų asignavimų Plane nurodytoms priemonėms įgyvendinti, tuomet Planas turėtų būti tikslinamas.

Redas Zelba, tel. (8 5) 239 0276, el. p. redas.zelba@finmin.lt

Vaida Jurgelevičienė, tel. (8 5) 219 9326, el. p. vaida.jurgeleviciene@finmin.lt

Informacija apie asmens duomenų tvarkymą skelbiama adresu <https://finmin.lrv.lt/lt/asmens-duomeniu-apsauga>

FM

Biudžetinė įstaiga

Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius

Tel. (8 5) 239 0000

Faks. (8 5) 279 1481

El. p. finmin@finmin.lt

<https://finmin.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288601650

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2024-02-   Nr. 28.2 Mr
2024-01-30   Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ministerija) susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu (TAIS Nr. 24-1409) (toliau – Projektas) ir teikia pagal kompetenciją savo pasiūlymą.

Projekto priede Nr. 1 „Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimų planas“ (toliau – Priedas Nr. 1) prie uždavinio Nr. 3.2, kuriuo siekiama „užtikrinti valstybės priežiūros mechanizmą, atliepiantį alkoholio, tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių ir alternatyvių gaminių rinkos keliamus iššūkius“, yra numatyta priemonė Nr. 1, kad „siekiant sumažinti keliamą riziką visuomenės sveikatai, užkirsti kelią šešėlinei ekonomikai bei vykdyti efektyvią prekybos naujai rinkoje atsirandančių gaminių *su nikotinu ir be tabako* priežiūrą ir kontrolę, reglamentuoti naujai atsirandančius produktus – tabako pakaitalus“. Įgyvendinančioji institucija yra nurodyta Ministerija.

Pažymėtina, kad Darbo grupės klausimams, susijusiems su oraliniam vartojimui skirtais nikotine išmirkytais maišeliais, kuriuose nėra tabako, reglamentuoti, veiklą vykdžiusios laikotarpiu nuo 2021 m. lapkričio 12 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d., tikslas buvo iki 2022 m. gruodžio 31 d. parengti Tabako, tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, o prireikus – ir kitų su nikotino maišelių reglamentavimu susijusių teisės aktų pakeitimų projektus, buvo nuspręsta sureglamentuoti ne tik šiuo metu žinomus rinkoje naujus gaminius – nikotino maišelius, bet ir atsirasiančius naujus gaminius, *kuriuose yra nikotino*, bet nėra tabako ir tuo tikslu Tabako kontrolės įstatyme įtvirtinti naują *tabako pakaitalo* kategoriją.

Šiuo metu Ministerijos rengiamame Tabako, tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių kontrolės įstatymo projekte, *tabako pakaitalais* siūloma laikyti ne visus naujai rinkoje atsirandančius gaminius su nikotinu ar be jo, o gaminius, išskyrus vaistinius preparatus ir susijusius gaminius, turinčius savo sudėtyje *nikotino* ir naudojamus jam gauti organizme įvairiomis vartojimo formomis ir būdais.

Atsižvelgiant į tai, kas yra išdėstyta, prašome Priedo Nr. 1 uždavinio Nr. 3.2 priemonę Nr. 1 patikslinti nurodant, kad „siekiant sumažinti keliamą riziką visuomenės sveikatai, užkirsti kelią šešėlinei ekonomikai bei vykdyti efektyvią prekybos naujai rinkoje atsirandančių gaminių su nikotinu ~~ir be tabako~~ priežiūrą ir kontrolę, reglamentuoti naujai atsirandančius produktus – tabako pakaitalus“.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Ieva Valeškaitė

NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 6839 / 239 6838

faks. (8 5) 239 6837, el. p. nst.sekretoriatas@sveikatostaryba.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188725145

Sveikatos apsaugos ministerijai

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentui

2024-02-08 Nr. 14-8

Į 2024-01-30 Nr. (1.1.5Mr-413)10-

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba), atliekanti sveikatos politikos ekspertinį vertinimą ir konsultuojanti strateginiais Lietuvos sveikatos sistemos plėtros klausimais, nuolat skyrė ir skiria dėmesį psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir prieinamumo mažinimo Lietuvoje problematikai. Taryba išplėstinio posėdžio, kuris vyko 2023 m. spalio 25 d. ir buvo skirtas psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, vartojimo, prieinamumo mažinimo klausimams nagrinėti, išklausiusi užsienio ir Lietuvos ekspertų pranešimus bei įvertinusi diskusijas, dar kartą atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje stokojama nuoseklaus veiksmų strateginio planavimo, įgyvendinimo, kompleksinio požiūrio, siekiamo poveikio vertinimo, pasiektų rezultatų analizės, savalaikių pokyčių ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo įvairiuose sektoriuose, mažinant psichoaktyviųjų medžiagų prieinamumą, vartojimą. Taryba pateikė rekomendacijas stiprinti konstruktyvų tarpinstitucinį, tarpsektorinį bendradarbiavimą psichoaktyviųjų medžiagų prevencijos, vartojimo, prieinamumo mažinimo srityje tiek valstybiniu, tiek savivaldybių lygmenimis.

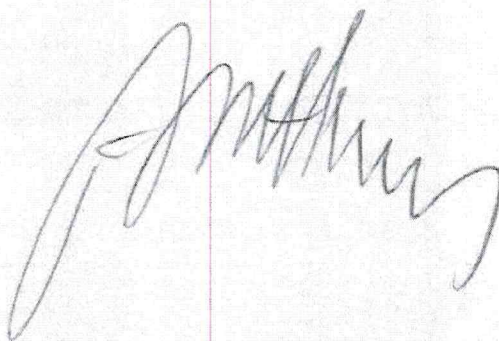
Atsižvelgdami į prieš tai minėtą informaciją bei susipažinę su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu, siūlome nekurti naujų biurokratinių struktūrų, kurios veiktų tik visuomeniniais pagrindais, o stiprinti jau esamas:

- Plano 1 priede 13 priemonę (13 priemonė. *Siekiant gerinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimą savivaldybėse, įstatyminiu lygmeniu įtvirtinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimo komisiją savivaldybėse, stiprinti šių komisijų veiklą, metodinį vadovavimą ir kompetencijas*) panaikinti, nes tai perteklinis reikalavimas savivaldybėms, kadangi šiuo metu šios naujai numatomos įsteigti komisijos funkcijos jau įstatymu priskirtos bendruomenės sveikatos taryboms, kurios privalomos savivaldybėse ir šiandien puikiai veikia (Lietuvos Respublikos

sveikatos sistemos įstatymo 69 str. 2 p. „Savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba koordinuoja savivaldybės teritorijoje **sveikatos ugdymo, alkoholio, tabako ir narkotikų kontrolės**, visuomenės sveikatos saugos ir sveikatos stiprinimo, ligų profilaktikos priemonių rengimą ir įgyvendinimą,....“). Bendruomenės sveikatos tarybos būtent kompleksiskai ir mato šią problemą bei ją atsakingai koordinuoja savivaldybėse. Manome, kad ši funkcija ir turi likti jau veikiančiose Lietuvos savivaldybių bendruomenių sveikatos tarybose. Atkreipiame dėmesį, kad ir šiuo metu savivaldybės turi teisę, jei mano, kad to reikia, sudaryti savo iniciatyva įvairias komisijas pagal poreikį, todėl įstatymu privalomai įteisinti dar vieną privalomą komisiją, didinančią administracinę našą savivaldybėms ir įstaigoms, netikslinga.

Siūlome Plano 1 priede 13 priemonę išdėstyti taip: „Siekiant gerinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimą savivaldybėse, stiprinti bendruomenės sveikatos tarybų savivaldybėse veiklą, metodinį vadovavimą ir kompetencijas, rengti kompetentingus mokymus jų nariams ir vietos politikams.“

Pirmininkas

Algirdas Utkus

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2024- Nr. 12-01-
Į 2024-01-30 Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Krašto apsaugos viceministras

Žilvinas Tomkus

NACIONALINĖ ŠEIMOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga Gedimino pr. 60, 01110 Vilnius tel. +370 613 98 706 el. p. info@seimostaryba.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre Kodas 305664047

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02-13 Nr. SD-06

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui

NACIONALINĖS ŠEIMOS TARYBOS PASIŪLYMAI „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO“ PROJEKTO

Nacionalinė šeimos taryba (toliau – Taryba) susipažino su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas), pagal savo kompetenciją teikia pastabas ir pasiūlymus:

Projekto priemonių įgyvendinimo stebėsenos rodikliai ir siektinos jų reikšmės 2 Priedo 1 tikslo 2 priemonėje numatyta, „*Finansuoti nevyriausybinių organizacijos projektą, skirtą Multidimensinės šeimos terapijos programos įgyvendinimo Lietuvoje tęstinumui užtikrinti, siektinas rodiklis R-1-1-2-1 Vaikų ir jaunų žmonių, gavusių paslaugas pagal Multidimensinės šeimos terapijos programą, skaičius*“. Taryba atkreipia dėmesį, kad Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos puslapyje (<https://vaikoteises.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/projektai/multidimensine-seimos-terapija/>) skelbiama, kad 2020.02.24 – 2023.12.31 laikotarpiu buvo įgyvendinamas projektas „Multidimensinis požiūris į vaikų ir jaunimo elgesio problemas per MDFT programos įgyvendinimą“ (Nr. LT03-1-SADM-TF-001), kurio tikslas išbandyti ir adaptuoti Lietuvoje Multidimensinės šeimos terapijos (toliau – MDFT) programą. Tai visapusiška, į šeimą orientuota elgesio keitimo programa vaikams ir jaunuoliams, kurių elgesys ryškiai skiriasi nuo įprastų amžiaus, kultūros, etinių normų ir yra socialiai nepriimtinas, delinkventinis. Pagal šią programą dirbama su 11-17 m. amžiaus vaikais ir paaugliais, kurie nelanko mokyklos, pasižymi agresyviu elgesiu, konfliktiniu bendravimu, vartoja psichotropines medžiagas, yra linkę į nusikalstamą elgesį, turi kitų elgesio sunkumų. Siekiant išbandyti ir adaptuoti Multidimensinės šeimos terapijos programą Lietuvoje, buvo sukurtos 3 MDFT komandos (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos regionuose) bei parengti ir licencijuoti 22 su jaunuoliais ir jų aplinka dirbantys terapeutai (6 koordinatoriai ir 16 specialistų). 118 šeimų sėkmingai padėta pasiekti reikšmingų jų elgesio pokyčių: sumažėjo psichotropinių medžiagų vartojimas, bėgimo iš namų atvejų, administracinių nusikaltimų, agresyvaus elgesio, savižalos atvejų, išaugo vaikų ir jaunuolių pasitikėjimas savimi, pagerėjo vaikų ir tėvų ryšys, santykiai šeimoje, pagerėjo ugdymo įstaigų lankymas arba jos buvo pakeistos, atsirado nauji laisvalaikio užsiėmimai ir pan.

Taryba pažymi, kad aukščiau įvardinta MDFT programa įvertinta kaip ypač sėkminga, tačiau ji buvo ir lieka neprieinama daugeliui regioninių savivaldybių, nes Komandos paslaugas teikia tik 100 km. spinduliu nuo Komandos veiklos centro: Vilnius, Kaunas, Klaipėda. Siekiant MDFT programos prieinamumo, Taryba siūlo, kad dalis paslaugų gavėjų (proc.) būtų ir iš regionų, kurie nepatenka į Komandos 100 km. veiklos zoną, arba siūlytina parengti papildomas Komandas, kurios veiktų ir apimtų į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos Komandų veiklos zoną nepatenkančius regionus. Veiklos rodikliai parodo, kokiai nedidelei vaikų ir jaunuolių grupei ši paslauga bus suteikta: 2024 –

45 asmenys, 2025 – 55 asmenys, 2026 – 66 asmenys. Pavyzdžiui: Utenos rajono savivaldybėje per metus Vaiko minimalios priežiūros priemonės skiriamos vidutiniškai 15 vaikų, iš kurių vidutiniškai 3-5 vaikai turi ypatingai sunkių elgesio problemų. Vertinant tai, kad tokia situacija yra kiekvienoje iš 60 savivaldybių, tai vidutinis poreikis per metus būtų – 300 vaikų. Įvertindama tai, kad MDFT programa pasiteisino ir yra pripažįstama kaip efektyvi priemonė, Taryba siūlo investuoti į šios programos Komandų specialistų parengimą, o ne ieškoti ir kurti naujas programas, kurių efektyvumas nėra aiškus. Tai atitiktų ir Projekto įtvirtintai nuostatai, kad diegti patikrintas ir moksliniais tyrimais pagrįstas programas.

Projekto priemonių įgyvendinimo stebėsenos rodikliai ir siektinos jų reikšmės 2 Priedo 1 tikslo 5 priemonėje numatyta, **„Reaguojant į naujus psichoaktyvių medžiagų vartojimo iššūkius, inicijuoti įrodymais grįstus prevencinius veiksmus savivaldybėse. Siektinas rezultatas R-1-1-5-1 Savivaldybių, įgyvendinusių siūlomus psichoaktyvių medžiagų vartojimo iššūkius atliepančius veiksmus, skaičius 2024 -10, 2025-15, 2026-20”**.

Taryba mano, kad ši priemonė turi koreliuoti su 1 tikslo 13 priemone – **„Siekiant gerinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimą savivaldybėse, įstatyminiu lygmeniu įtvirtinti psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimo komisijų savivaldybėse, stiprinti šių komisijų veiklą, metodinį vadovavimą ir kompetencijas. Siektinas rezultatas R-1-1-13-1 Savivaldybių, kuriose efektyviai (pagal numatytus kriterijus) veikia psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimo komisijos, skaičius 2026 – 40”**. Analogiškai ir prevencinių programų įgyvendinimas įgyvendinamas 40 savivaldybių, kur viena iš funkcijų veikiančių **psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimo komisijų būtų įgyvendinti Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui inicijuotus įrodymais grįstus prevencinius veiksmus.**

Tarybos narė, laikinai atliekanti Tarybos pirmininko funkcijas

Lijana Gvaldaite

Parengė: Dalia Vilkauskienė, Tarybos narė, tel. +370 67615978, el. p. dalia.vilkauskiene@utena.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentui

Į 2024-01-30 Nr. 10-376

Kopija
Policijos departamentui prie Lietuvos
Respublikos vidaus reikalų ministerijos
Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija įvertino Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) ir teikia išvadas:

1. Lydraštyje nurodyta, jog Projektu tvirtinamas pirmojo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. XIV-1982, įgyvendinimo etapo trejų metų planas (toliau – Planas). Siekiant aiškumo, siūlytina tikslinti Projekto pavadinimą ir dėstyti jį taip: „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų įgyvendinimo 2024-2026 metų plano patvirtinimo“.

2. Plano projekto 4.9. papunktyje nurodyta Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, tačiau Lietuvos Respublikos Seimas 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ patvirtino Valstybės pažangos strategiją „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ (toliau – „Lietuva 2050“). Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. XIV-2466 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2050“ patvirtinimo“ 2 straipsnyje

nurodyta, jog pripažįstamas netekęs galios Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“. Todėl siūlome nurodyti šią „Lietuva 2050“ nuostatą: „Lietuva stiprins gyventojų sveikatą ir sudarys sąlygas ją išsaugoti, ugdydama visuomenės sveikatos raštingumą, sveikos gyvensenos nuostatas, aplinkai draugiškus vartojimo įpročius ir skatindama gyventojus įsitraukti į rūpinimąsi savo bei artimųjų sveikata“ (29 puslapis).

3. Siūlome įvertinti poreikį įtraukti į Planą Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2024-2026 metų strateginio veikos plano, kurį tvirtins Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras projekte nurodytą nuostatą „Planuojama išanalizuoti kitų šalių patirtį dėl nikotino gaminių pardavimo ir / ar vartojimo teisinio reguliavimo kitose šalyse ir parengti pasiūlymą Lietuvai dėl šios problemos“. Nusprendus įtraukti minėtą nuostatą į Planą, tai turėtų atspindėti ir Projekto 1 priede (Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimų planas) ir 2 priede (Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano priemonių įgyvendinimo stebėsenos rodikliai ir siektinos jų reikšmės).

4. Siūlome įvertinti Plano projekto 13 punktą: „Visos šios priemonės leis mažinti tabako gaminių ir elektroninių cigarečių vartojimo ir priklausomybės nuo nikotino paplitimą Lietuvoje“. Rekomenduojame priemonės, kurios leis mažinti tabako gaminių ir elektroninių cigarečių vartojimo ir priklausomybės nuo nikotino paplitimą Lietuvoje nurodyti viename punkte t. y., pavyzdžiui, nuo 9 iki 12 punkto nurodytas priemonės išvardinti viename punkte ir pabaigoje nurodyti: „Visos šios priemonės leis mažinti tabako gaminių ir elektroninių cigarečių vartojimo ir priklausomybės nuo nikotino paplitimą Lietuvoje“, arba 13 punktą prijungti prie 12 punkto. Šiuo atveju nėra visiškai aišku, kurios priemonės leis sumažinti tabako gaminių ir elektroninių cigarečių vartojimo ir priklausomybės nuo nikotino paplitimą Lietuvoje.

5. Siūlome tikslinti Plano projekto 17 punktą ir jį išdėstyti taip: „17. Kovoiant su narkotikų rinkoje veikiančiomis ir didelę riziką keliančiomis organizuotomis nusikalstamomis grupėmis bei ~~nagrinėjant tiriant~~ sąsajas su kitomis grėsmėmis saugumui, bus ~~sukurta prielaidų sistema veiksmingai nusikaltimų prevencijai ir kontrolei~~ **stiprinami policijos pajėgumai ir gebėjimai**, todėl turėtų ~~didėti iširtų~~ **gerėti** nusikaltimų, susijusių su narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrabanda bei platinimu, ~~skaičius~~ **tyrimas**“.

6. Atsižvelgdami į tai, kad jau nuo 2023 m. visa Lietuvos Respublikos ES išorės sienos dalis stebima taikant modernias sienos stebėjimo technologijas ir, siekiant išlaikyti tokią situaciją, svarbu nuo 2024 m. vykdyti būtinus sienos stebėjimo sistemų atnaujinimo darbus, siūlome tikslinti Plano projekto 18 punktą ir jį išdėstyti taip: „18. ~~Lietuva atlieka svarbų vaidmenį stiprinant ES išorinės sienas, todėl įgyvendinus numatytas priemones jau nuo 2024 metų~~ **Stiprinant valstybės sienos kirtimo kontrolę ir stebėseną, bus siekiama užtikrinti, kad** visa Lietuvos Respublikos ES išorės sienos dalis ~~bus būtų~~ stebima taikant modernias sienos stebėjimo technologijas, o sukūrus naują Integruotos muitinės informacinės sistemos versiją, atitinkančią ES elektroninės muitinės reikalavimus, didės narkotikų ir jų pirmtakų (prekursorių) sulaikymų atvejų skaičius ne tik tikrinant gabenamus krovinius muitinės postuose, bet ir atvejų skaičius pašto ir greitojo pristatymo tarnybų siuntose“.

7. Siūlome tikslinti Plano projekto 19 punktą ir jį išdėstyti taip: „19. ~~Įgyvendinus Plane numatytas priemones~~ Sprendžiant klausimus, susijusius su skaitmeninės neteisėtos narkotikų rinkos

galimybėmis, ir problemas, susijusias su prekyba narkotikais ir jų siuntimu, pasitelkiant pašto ir greitojo pristatymo tarnybas, bus ~~inicijuotas~~ **inicijuoti** teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo ~~susitarimo~~ **susitarimai** su pašto ir greitojo pristatymo tarnybomis ~~pasirašymas~~, efektyviai vykdoma subjektų priežiūra, siekiant sumažinti teisėtoje veikloje naudojamų narkotikų ir jų pirmtakų (prekursorių) patekimo į neteisėtą apyvartą riziką“.

8. Siūlome tikslinti Plano projekto 1 priedo 4.1. uždavinio 1 priemonės veiklą ir ją išdėstyti taip:

Veikla – įgyvendinti projektines veiklas, skirtas sustiprinti policijos pajėgumus užtikrinti tarptautinės narkotikų apyvartos kontrolę bei užkardyti, atskleisti ir tirti nusikaltimus, tarp jų susijusius su narkotikais, elektroninėje erdvėje	-	I	Bendra projektų vertė 4 281 tūkst. eurų (išskaidyti šios sumos pamečiui nėra galimybės)	2021–2027 m. Vidaus saugumo fondo ir bendrojo finansavimo lėšos				2024–2026 m.	Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau - PD)
--	---	---	---	---	--	--	--	--------------	---

9. Siūlome Plano projekto 1 priedo 5.2. uždavinio 1 priemonės veiklą išdėstyti taip:

Veikla – įgyvendinti projektines veiklas, skirtas atnaujinti sienos stebėjimo sistemas, siekiant užkirsti kelią neteisėtam ES išorės sienos kirtimui ir kartu – neteisėtam narkotikų ir jų pirmtakų (prekursorių) vežimui	-	I	14 449	2021–2027 m. Integruoto sienų valdymo fondo sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės ir bendrojo finansavimo lėšos	1 662	2021–2027 m. Integruoto sienų valdymo fondo sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės ir bendrojo finansavimo lėšos		2024–2025 m.	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau - VSAT)
---	---	---	--------	--	-------	--	--	--------------	---

10. Siūlome Plano projekto 2 priede prie šio rodiklio nurodyti matavimo vienetą:

R-1-1-3-1	Rekomendacijų valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl nepilnamečių narkotikų vartojimo ir platinimo prevencijos priemonių parengimo baigtumas (procentais)		100				Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM)
-----------	---	--	-----	--	--	--	---

11. Siūlome palikti nepakeistą Plano projekto 2 priedo 4 tikslo 1 priemonės rodiklį (stebėsenos rodiklis Nr. R-4-1-1-1): „Per trejus metus ištirtų nusikaltimų, susijusių su narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimu ir kontrabanda, dalis (procentais)“.

Vidaus reikalų viceministras (ė)

Lina Bartaševičiūtė, tel. (8 5) 271 8778, el. p. lina.bartaseviciute@vrm.lt

Rokas Urbanavičius, tel. (8 5) 271 7246, el. p. rokas.urbanavicius@vrm.lt

**POLICIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijai

Nr.
Į 2024-01-30 Nr. 10-376

Narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės
departamentui

Kopija
Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijai

**DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO
KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI
2035 METŲ PLANO PROJEKTO IŠVADŲ PATEIKIMO**

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įvertino Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas) ir teikia išvadas:

1. Lydraštyje nurodoma, kad Projektu tvirtinamas pirmojo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. XIV-1982 (toliau – Darbotvarkė), įgyvendinimo etapo trejų metų planas. Siekiant aiškumo, siūlytina tikslinti Projekto pavadinimą ir jį dėstyti taip: „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų įgyvendinimo 2024–2026 metų plano patvirtinimo“.

2. Lydraštyje nurodoma, kad Darbotvarkę ketinama įgyvendinti trimis etapais, kuriems bus rengiami atitinkamų metų Darbotvarkės planai. Projektas (pirmojo etapo įgyvendinimas) numatytas trejiems metams, taigi antrajam ir trečiajam etapams atitinkamai liks devyneri metai (planas būtų tvirtinamas ketveriems ir penkeriems metams). Svarstyтина, ar aptariamais Darbotvarkės etapai neturėtų būti įgyvendinami vienodu periodiškumu (kas ketverius metus).

3. Siūlytina tikslinti Projekto 4 tikslo 1 priemonės rodiklį (stebėsenos rodiklis Nr. R-4-1-1-1) ir dėstyti jį taip: „Ištirtų nusikalstamų veikų, susijusių su neteisėtu disponavimu narkotinėmis medžiagomis, dalis, ne mažiau kaip, proc. stebėsenos rodiklių reikšmės 2024 m. – 90; 2025 m. – 90; 2026 m. – 90“, kadangi rodiklio reikšmė iš tiesų yra skaičiuojama imant visus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXXVII skyriaus straipsnius.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas

Marius Draudvila

Ieva Naruševičienė, tel. 8 700 59 732, el. p. ieva.naruseviciene@policija.lt
Aušra Dovydenienė, tel. 8 700 59 844, el. p. ausra.dovydeniene@policija.lt
Kristina Kontrimavičiūtė-Ališauskienė, tel. 8 700 59 821, el. p. kristina.alisauskiene@policija.lt

1304841, 2024-02-09

**VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Savanorių pr. 2, LT-03116 Vilnius, tel.: (8) 707 59305 / 5 233 1352,
faks.: (8) 707 59306 / 5 233 1365 / 707 57344, el. p. dvks@vsat.vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188608252

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

Nr.
Į 2024-01-30 Nr. 1G-1381/10-376

**DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO
KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI
2035 METŲ PLANO PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI DERINIMO**

Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išnagrinėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą, pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Teisės skyriaus vedėja

Lina Matulienė

Kristina Lauciuvienė, tel. (8 700) 56975, el. p. kristina.lauciuviene@vsat.vrm.lt

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

Į 2024-01-30 Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

**DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO
PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO TEIKIMO
IŠVADOMS GAUTI**

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos neturi pastabų ar pasiūlymų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektui.

Viršininkė

Edita Janušienė

Savarankiškai aktualią informaciją VMI administruojamų mokesčių klausimais, seminarų medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galima rasti adresu www.vmi.lt. Su aktualia asmenine informacija galima susipažinti prisijungus prie Mano VMI adresu <https://www.vmi.lt/mvmi/> arba VMI svetainėje pasirinkus skiltį Mano VMI.

Airina Remeikienė, tel. (8 5) 2687 890, el. p. airina.remeikiene@vmi.lt

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje Asmens duomenų sauga.

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01107 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt
E. pristatymo dėžutės
adresas 188659752

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre,
Kodas 188659752

VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2024-02-
į 2024-01-30

Nr. SD-
Nr. GD-744

DĖL NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Valstybės duomenų agentūra pagal kompetenciją išnagrinėjo išvadoms gauti pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektą ir siūlo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 m. įgyvendinimo plano 2 priede „NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI IR SIEKTINOS JŲ REIKŠMĖS“ patikslinti Stebėsenos rodiklio E-1-1-1 „Legalių alkoholinių gėrimų suvartojimas, tenkantis vienam 15 metų amžiaus ir vyresniam gyventojui (litrais, absoliučiojo (100 %) alkoholio)“ ankstesnių metų reikšmę įrašant 2022 m. duomenis „**11,2 (2022)**“.

Generalinė direktorė

Jūratė Petrauskienė

Laura Markūnė, tel. + 370 658 55 451, el. p. laura.markune@stat.gov.lt

LIETUVOS PROBACIJOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Kalvarijų g. 129-302, LT-08221 Vilnius, tel. 8 602 11 222, el. p. probacija@probacija.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304834984

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02- Nr. S-
Į 2024-01-30 Nr. (1.15Mr-413)10-376

Kopija

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO

Lietuvos probacijos tarnyba 2024 m. sausio 30 d. gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2024 m. sausio 30 d. raštą „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano projekto teikimo išvadoms gauti“.

Atsakydami informuojame, kad Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano projektui Lietuvos probacijos tarnyba papildomų pastabų ar pasiūlymų neturi.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Direktorius

Romas Ostanavičius

Virginija Raslanienė, tel. 8 60 33 5890, el. p. virginija.raslaniene@probacija.lt

LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 1, LT-10312 Vilnius,
tel. (8 5) 271 9003, el. p. info@kalejimai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288697120

Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministerijai

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentui

2024-02-   Nr. 1S-
Į 2024-01-30   Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Lietuvos kalėjimų tarnyboje (toliau – LKT) gautas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2024-01-30 raštas Nr. (1.1.5Mr-413)10-376, kuriame prašoma pateikti išvadas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projekto (toliau – Projektas).

Informuojame, kad LKT specialistai, pagal kompetenciją susipažinę su Projektu, siūlymų ir pastabų dėl Projekto tobulinimo neturi.

Vyriausioji gydytoja

Nijolė Goštautaitė Midttun

Loreta Vasiljevienė, tel. (8 5) 219 8838, el. p. loreta.vasiljeviene@kalejimai.lt

**MUITINĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL PLANO PROJEKTO

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, susipažinęs su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu, siūlo Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano 1 priede V tikslu 5.3 uždavinio 1 priemonės (Inicijuoti teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo susitarimus su pašto ir greitojo pristatymo tarnybomis, siekiant sumažinti narkotikų pasiūlą šalyje) atsakingais vykdytojais kartu su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos nurodyti ir Muitinės departamentą prie Finansų ministerijos.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Vygantas Paigozinas

Aivaras Danusas, tel. 8 5 232 7494, el. paštas aivaras.danasas@lrmuitine.lt

JAUNIMO REIKALŲ AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, Vytenio g. 6, LT-03113 Vilnius, tel. 8 634 08299
El. p. info@jra.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188681478

Sveikatos apsaugos ministerijai

2024-02- Nr. 2S- (5.2E)

kopija:

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentui

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Atsakydami į Jūsų 2024 m. sausio 30 d. raštą (1.1.5Mr-413)10-376, „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano projekto teikimo išvadoms gauti“ pažymime, kad pastabų ar pasiūlymų pateiktam projektui neturime.

Direktorius

Jonas Laniauskas

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvtat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044.

Lietuvos Respublikos sveikatos
apaugos ministerijai

El. p. ministerija@sam.lt

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 24-1409 DERINIMO

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 4 punktu, pagal kompetenciją įvertinusi per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemę gautą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų patvirtinimo“ projektą Nr. 24-1409 informuoja, kad pagal kompetenciją šiam teisės akto projektui pastabų bei pasiūlymų neturi.

Pagarbiai

Direktorė

Goda Aleksaitė

Ingrida Stulgienė, tel. 8 683 31746 , el. p. ingrida.stulgiene@vvtat.lt
Gabrielė Biriukaitė, tel. 8 659 47401, el. p. gabriele.biriukaite@vvtat.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, Gynėjų g. 16, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Sveikatos apsaugos ministerijai
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui

2024-02- Nr. (12) – SD-
Į 2024-01-30 Nr.(1.1.5Mr-413)10-376

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas).

Savivaldybės, iš esmės pritardamos projektui atkreipia dėmesį, kad Projekto 1 priedo 13 priemonėje siūlomos įstatyminiu lygmeniu įtvirtinti Psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės ir prevencijos koordinavimo komisijos veikla gali dubliuotis su Bendruomenės sveikatos tarybos veikla, kurios funkcija yra koordinuoti savivaldybės teritorijoje sveikatos ugdymo, **alkoholio, tabako ir narkotikų kontrolės**, visuomenės sveikatos saugos ir sveikatos stiprinimo, ligų profilaktikos priemonių rengimą ir įgyvendinimą,...). Savivaldybių nuomone, šis reikalavimas yra perteklinis.

Taip pat pridedame Kretingos rajono savivaldybės raštą, kuriame pateiktos detalesnės pastabos ir siūlymai Projektui.

PRIDEDAMA. Kretingos r. savivaldybės raštas, 2 l.

Direktorė

Roma Žakaitienė

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga, tel. (8 445) 51 442, el. p. savivaldybe@kretinga.lt, kodas 111106657

Lietuvos savivaldybių asociacijos
patarėjai sveikatos klausimais
Godai Keso
goda.keso@lsa.lt

2024-02- Nr.
Į 2024-01-30 Nr. SAVP-79

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ PATEIKIMO

Kretingos rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė) susipažino su Jūsų pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2023 metų plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Projektas) bei turi pastabų bei pasiūlymų.

Pastaruosius keletą metų Savivaldybė stebi tendencijas, kai labai jauno amžiaus vaikai (pradinių klasių mokiniai, kurie yra 6-11 metų amžiaus) pradeda rūkyti įvairius tabako gaminius vedami smalsumo, paraginti draugų, norėdami pritapti, dėl netinkamai formuojamų šeimos vertybių, ar kitų priežasčių. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte kalbama tik apie tuos vaikus, kurie yra sulaukę 15-16 metų amžiaus, jaunesnio amžiaus vaikams dėmesys neskiriamas, nors psichoaktyvias medžiagas vartojančių vaikų koncentras jaunėja. Siūlytume kompetentingoms institucijoms parengti ir paviesti tipinius klausimynus įvairesnėms vaikų amžiaus grupėms, kad savivaldybių ugdymo įstaigos galėtų savarankiškai atlikti apklausas ir sistemingai stebėti pokyčius savo teritorijoje bei imtis veiksmų reaguojant į realią situaciją.

Atsižvelgiant į tai, kad psichoaktyvias medžiagas pradeda vartoti vis jaunesni vaikai, siūlytume inicijuoti ankstyvosios intervencijos programų atsiradimą vaikams nuo 10 metų amžiaus (šiuo metu ankstyvosios intervencijos programa yra taikoma vaikams, sulaukusiems 14 metų). Pasigendama programų, kurios būtų orientuotos į nemotyvuotus, žalingų įpročių atsisakyti nenorinčius vaikus.

Pažymėtina, kad medikams taip pat kyla iššūkių nustatant, ar asmuo yra apsvaigęs nuo psichoaktyvių medžiagų ir jei apsvaigęs, tai nuo kokių medžiagų. Rajono medikų bendruomenė išreiškė nuomonę, kad nepakanka informacijos apie tai, kokiomis narkotinėmis medžiagomis dažniausiai svaiginasi suaugę asmenys ir vaikai, kokių regentų tikslinga įsigyti, kas už regentus į narkotines medžiagas turėtų apmokėti, periodiškai kyla diskusijų dėl tinkamos pagalbos organizavimo, kuri institucija ir kokią pagalbą turėtų suteikti pacientui. Pasitaikė atvejų, kai į ligoninę buvo pristatyti iš pažiūros apsvaigę nepilnamečiai, kurie patys prisipažino, jog vartojo narkotines medžiagas, tačiau testai buvo neigiami, policijos pareigūnams nebuvo pagrindo pradėti ikiteisminius tyrimus.

Savivaldybei yra žinomi atvejai, kai vaiko atstovams pagal įstatymą kilo iššūkių dėl nepilnamečių gydymo priklausomybių centruose: tenka laukti eilės, nes visos vietos užimtose; gavus vietą gydymo įstaigoje vaikas greitai išrašomas, nes nėra motyvuotas, arba pažeidė vidaus tvarkos taisykles. Manytume, kad esama situacija neatitinka geriausių vaiko interesų.

Savivaldybės Narkotikų kontrolės komisija stengiasi veikti aktyviai, domisi kitų savivaldybių patirtimi, bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad savivaldybių praktika labai skirtinga, trūksta aiškaus savivaldybių Narkotikų kontrolės komisijų veiklos reglamentavimo, konkrečių pasiūlymų, kaip suvaldyti psichoaktyvių medžiagų vartojimą savivaldybių teritorijose. Teisės saugos, švietimo,

sveikatos ir socialines paslaugas teikiančios institucijos veikia atskirai, vadovaujasi atskirą sritį reglamentuojančiais teisės aktais, tačiau nėra aiškių algoritmų, kaip savivaldybės teritorijoje veikiančios institucijos galėtų suvienyti jėgas psichoaktyvių medžiagų vartojimo problemai spręsti bei kartu imtis koordinuotų, sistemingų, nuoseklių veiksmų. Siūlytume atsakingoms institucijoms inicijuoti tarpžinybinius mokymus skirtingų sričių specialistams, kurių metu būtų tikslinga išsiaiškinti konkrečių institucijų veikimo ribas ir bendro darbo galimybes.

Meras

Antanas Kalnius

HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Studentų g. 45A, 08107 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583,
faks. (8 5) 262 4663, el. p. institutas@hi.lt, <https://hi.lt>, e. pristatymo dėžutė 111958286
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2024-02-   Nr. (1.14Mr) 01-
į 2024-01-30   Nr. 10-376

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentui

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI

Higienos institutas susipažino su 2024 m. sausio 31 d. Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Ministerijos) siūstu raštu Nr. 10-376 ir teikia pastabas pagal kompetenciją dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų plano patvirtinimo“ projekto (toliau – Projektas).

Siekiant įvykdyti Projekto 1 priedo 2 tikslo 2.2 uždavinį numatyta 1 priemonė apie esamos duomenų rinkimo apie suteiktų paslaugų priklausomybes turintiems asmenims tvarkos pakeitimą įdiegiant Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) skaitmenizuotą duomenų rinkimo formą pagal standartizuotą Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (toliau – EMCDDA) klausimyną. Priemonės įgyvendinimo terminas – 2026 metai.

Nuo 2012 m. duomenys pagal EMCDDA klausimyną renkami naudojant Asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas informacinę sistemą (toliau – ASIS). Nuo 2023 m. spalio 5 d. ASIS valdytoju ir tvarkytoju yra Higienos institutas (toliau – HI). Ministerijai įdiegus skaitmenizuotą duomenų rinkimo formą ESPBI IS, turės būti likviduota ASIS. Remiantis Ministerijos 2023 m. vasario 24 d. raštu Nr. 10-914, adresuotu Valstybės įmonei Registrų centrui ir Ministerijos 2023 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. 10-4739, skaitmenizuotos duomenų rinkimo formos diegimo darbai buvo planuoti baigti iki š. m. birželio 30 d. Ministerijos 2023 m. lapkričio 21 d. rašte Nr. 10-4739 atkreipiamas dėmesys, kad Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, atlikdamas Europos narkotikų ir narkomanijos tinklo „Reitox“ nacionalinio centro funkcijas, naudoja ASIS duomenis teikiant statistinių duomenų rinkinius šiam tinklui, išreiškė pageidavimą, kad duomenys naudojant ASIS būtų renkami visus 2024 metus, o nuo 2025 m. sausio 1 d. duomenys būtų renkami naudojant skaitmenizuotą duomenų rinkimo 025-5/a formos funkcionalumą ESPBI IS.

Prašome atsižvelgti į tai, kad ASIS funkcionavimas pereinamuoju laikotarpiu, kai vykdomas ESPBI IS plėtros projektas baigiasi 2025 metų sausio 1 d. ir patikslinti 1 priedo 2 tikslo 2.2. uždavinio 1 priemonės įgyvendinimo terminą, nurodant ne vėlesnę nei 2025 m. datą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Direktorius

Šarūnas Alasauskas

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

El. paštas – ministerija@sam.lt

Kopija: Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentui

El paštas – ntakd@ntakd.lt

2024-02-05 Nr. 2.9-(2.1)-48

I 2024-01-30 Nr. (1.1.5Mr-413)10-376

**DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO
KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI
2035 METŲ PLANO PROJEKTO TEIKIMO IŠVADOMS GAUTI**

Susipažinę su Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 metų projekto planu, norime atkreipti dėmesį, kad

2 priemonės vykdytojas (Siekiant mažinti narkotikų vartojimo sukeltą žalą ir didinti priklausomybės nuo narkotikų gydymo efektyvumą, didinti pakaitinio gydymo paslaugų aprėptį ir prieinamumą, peržiūrint reglamentavimą ir padidinant Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis finansuojamos paslaugos bazinę kainą) yra numatyta, kaip atsakinga institucija LR Sveikatos apsaugos ministerija (LR SAM), o Respublikinis priklausomybės ligų centras yra nurodytas, kaip dalyvaujanti institucija. Tačiau prie siekiamo rodiklio R-6-1-2-1 „Dalis asmenų, gaunančių pakaitinio gydymo paslaugas, nuo visų opioidus vartojančių vartotojų (procentais)“ RPLC nurodytas, kaip atsakinga institucija. Norime atkreipti dėmesį, kad RPLC negali būti vieninteliu atsakingu už šio rodiklio reikšmės pasiekimą, nes rodiklis gali būti pasiektas tik tuo atveju, jei ištrauks į pakaitinio gydymo organizavimą ir kitos asmens sveikatos priežiūros įstaigos (Pirminio lygio), taip pat, tai priklauso ir nuo skiriamų PSDF lėšų. Pvz. 2023 m. RPLC Ligonijų kasa iš PSDF skyrė sutartinę 1 013 662 eurų sumą, o 2024 m. 983 338 eurų sumą. Taigi, neturint finansinių galimybių siekti tokio ženklus šio rodiklio kilimo per ateinančius metus, yra neįmanoma, ir RPLC neturi jokių svertų, kurie leistų aktyvinti šios paslaugos teikimą kitas pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigas (psichikos sveikatos centrus).

Direktorius

Emilis Subata

Aušra Širvinskienė, tel. 8 5 213 7264, el. paštas – ausra.sirvinskiene@rplc.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-02-14

Nr. 20240214-01

DĖL NACIONALINĖS DARBOTVARKĖS NARKOTIKŲ, TABAKO, ALKOHOLIO KONTROLĖS, VARTOJIMO PREVENCIJOS IR ŽALOS MAŽINIMO KLAUSIMAIS IKI 2035 METŲ PLANO

Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija (toliau – Asociacija), atstovaujanti tėvus bei su šeimomis dirbančias ir šeimas atstovaujančias organizacijas, susipažinusi su Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 m. plano projektu, nori atkreipti dėmesį dėl šių pagrindinių klausimų:

1. Prevencinių programų efektyvumo tyrimas. Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 m. plano priemonėse yra numatyta, jog turi būti sukurta prevencinių programų kriterijų ir atitikties jiems vertinimo tvarkos aprašas (11 priemonė) tačiau nėra numatyta tokių programų efektyvumo tyrimas, kas leidžia daryti prielaidą, jog gali būti kuriamos programos, tačiau nėra vertinamas jų efektyvumas. Praktika rodo, kad kartais pati prevencinė programa tampa psichotropinių medžiagų vartojimo reklama. Surerimti ir efektyvumo klausimą kelti taip pat galima remiantis statistiniais duomenimis, kuriuos pateikia Narkotikų tabako alkoholio kontrolės departamentas 2022 m. paskelbtame metiniame pranešime, kuriame apžvelgiamos 4 m. tendencijos. Jame akivaizdžiai matome augančius skaičius, Lietuvoje bent kartą gyvenime naujas psichoaktyviasias medžiagas vartojo didesnė dalis mokinių nei vidutiniškai ESPAD tyrime dalyvavusiose šalyse (Lietuvoje – 5,6 %, ESPAD šalių vidurkis – 3,4 %). Ypatingai nerimą kelia tai, kad elektroninių cigarečių vartojimas tarp Lietuvos mokinių yra vienas didžiausių Europoje. Kelis metus iš eilės stebimas ir alkoholio vartojimo augimas. Tinkamai parengtos ir pritaikytos prevencinės priemonės turėtų padėti mažinti šiuos rodiklius, tai ir rodytų jų efektyvumą.
2. Labai sveikintinas siekis numatytas plano II sk. 10 punk. dėl socialinio dialogo plėtojimo su asocijuotomis verslo struktūromis siekiant neparduoti jaunesniems nei 18 m. asmenims, nealkoholinių gėrimų – vyno, alaus ir alaus kokteilių. Kviečiame neapsiriboti tik dialogu, bet priimti konkrečius veiksmus, kaip šį siekį įgyvendinti.
3. Norime taip pat atkreipti dėmesį, jog ypač nuo 2023 m. prekybos centruose alkoholio skyriai yra išdėstomi taip, kad neišvengiamai tenka pro juos praeiti norint pasiekti kasas. Taip pat reiškiasi netiesioginė alkoholio reklama: spalvoti patrauklūs stendai, alkoholinių gėrimų buteliai, etiketės, alkoholinių kokteilių receptai, išskirtinis tokių stendų apšvietimas. Visa tai tikrai yra netiesioginė itin paveiki reklama, skatinanti alkoholio vartojimą. NTAKD 2022 metinėje ataskaitoje galime rasti, kad 2021 m. vienam 15 metų ir vyresniam šalies gyventojui teko 12,1 litro suvartoto absoliutaus alkoholio, tai 0,7 litro daugiau nei 2020 m., ši kreivė nuo 2019 m. vėl to truputėlį kyla. Kviečiame į tai atsižvelgti. Tai pat palaikome idėją, kad ateityje alkoholiu būtų prekiaujama tik tam skirtose parduotuvėse.
4. Matydami augančią elektorinių cigarečių, vartojimo ir prieinamumas nepilnamečiams, problemą, Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 m. plane randame tik labai abstrakčius uždavinius ir priemones, šiai problemai spręsti. Jau 2019 m. vykdyto ESPAD tyrimo duomenimis, elektroninių cigarečių vartojimas

tarp Lietuvos mokinių jau lenkė tabako cigarečių rūkymą. Tų metų duomenis Lietuvoje elektronines cigaretes bent kartą gyvenime bandė vartoti 65 % 15–16 m. mokinių, o tabako cigaretes buvo rūkę 54 % šio amžiaus mokinių. 49 % mokinių elektronines cigaretes vartojo bent kartą per paskutinius metus, o 31 % – bent kartą per paskutinį mėnesį. Mokinių elektroninių cigarečių vartojimas bent kartą gyvenime padidėjo nuo 46 % 2015 metais iki 65 % 2019 metais, Taip pat padidėjo dalis mokinių, kurie pirmąją elektroninę cigaretę vartojo iki 13 metų amžiaus (2015 m. – 7 %, 2019 m. – 19,5 %; ESPAD šalių vidurkis – 11 %). Manome, kad šie skaičiai 2023m. statistikoje bus dar didesni. PSO pabrėžia, kad elektroninės cigaretės su nikotinu sukelia didelę priklausomybę ir kenkia sveikatai, o jų pasiūla rinkoje sparčiai auga pasauliniu mastu ir pasižymi didele produktų gausa. Prienamas, skonių įvairovė, agresyvi prekyba, klaidinanti reklama, kad tai mažiau kenksminga alternatyva įprastoms cigaretėms, turi neigiamas pasekmes – įtraukia vis daugiau vaikų ir jaunimo. Ypatingai nerimą kelia internetinė tokių galinių prekyba ir jos kontrolė. Kviečiame numatyti konkretesnes ir efektyvesnes priemones, tokių gaminių įsigijimo ribojimui, nepilnamečiams.

5. Nors tiesiogiai su Nacionalinės darbotvarkės narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės, vartojimo prevencijos ir žalos mažinimo klausimais iki 2035 m. planu nėra susiję, bet taip pat norime atkreipti dėmesį apie agresyvią ir perteklinę azartinių lošimų reklamą, kuri tiesiogiai pasiekia ir veikia mūsų jaunąją kartą. Net ir vaikiški kompiuteriniai žaidimai yra pilni šios reklamos, kviečiančios išbandyti save azartiniuose lošimuose. Priklausomybė nuo lošimų yra itin apgaulinga, juolab kad, kitaip nei kitos priklausomybės, ji yra nematoma ir iškart nepastebima. Psichologai įspėja, kad didesnė rizika kyla tada, kai asmuo pabando lošti jaunesniame amžiuje, kuomet dar tik formuojasi savireguliacijos mechanizmai, emocijų kontrolė. Kviečiame imtis savalaikių prevencijos priemonių ir apriboti, pozityvios informacijos ar reklamos apie azartinius lošimus, pasiekiamumą vaikams ir jaunimui. Numatant atitinkamas priemones teisės aktais.

Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos pirmininkė

Violeta Vasiliauskienė